

Roosevelt je zaveznik židov, kričijo naciji v Nemčiji

Uradni krogi se jeze, ker je ameriška vlada odločno zavrnila protest nemškega diplomata proti notranjemu tajniku Ickesu, ki je ožigosal persekucije židov. Nacijski tisk grozi s prelomom diplomatskih odnosov med Nemčijo in Ameriko

Berlin, 25. dec. — Hitlerjev tisk izraža "boleče razočaranje nad neotesanim in agresivnim stališčem ameriške vlade, ki se očituje v zavrnitvi nacijskega protesta proti govoru notranjega tajnika Ickesa, v katerem je ožigosal brutalnosti Hitlerjevega režima. Uradni krogi namigujejo, da se poslanik Hans Dieckhoff ne bo vrnil v Washington, ker Amerika ne da datu zadostne Nemčiji, zaeno pa dostavljajo, da končna odločitev zavisi od Hitlerja.

Nacijski tisk piše, da je predsednik Roosevelt zaveznik židov in pod njih vplivom. "Židje so poklonili Rooseveltu kolajno," piše list Voelkischer Beobachter. "To so storili v momentu, ko židovstvo ustvarja v Ameriki vojno razpoloženje proti Nemčiji v svoji kampanji, da zavlađa nad vsem svetom."

Drugi nacijski listi pišejo v sličnem tonu. Nekateri celo napovedujejo prelom diplomatskih odnosov med Nemčijo in Združenimi državami, če ne bo washingtonska vlada zavezala jezike Ickesu in drugim prominentnim Američanom, ki v svojih govorih napadajo Hitlerjev režim.

Washington, D. C., 24. dec. — Ameriška vlada je odločno zavrnila zahtevo Hitlerjevega režima, da mora Harold L. Ickes, notranji tajnik, dobiti ukor, ker je v svojem govoru v Clevelandu zadnjo nedeljo udaril po fašističnih diktatorjih.

Pomožni državni tajnik Sumner Welles je povedal dr. Hansu Thomsenu, odpravniku poslov nemškega poslanstva v Washingtonu, da je nacijska zahteva predrzost prve vrste. Hitlerjev režim, ki dovoljuje napade na ameriške državnike v nacijskem tisku, sploh ne bi smel predložiti take zahteve.

Welles je dalje informiral nemškega diplomata, da večina Američanov odobrava govor notranjega tajnika. Ogromna večina tudi obsoja persekucije židov in drugih manjšin v Nemčiji. To je tudi vzrok, da je predsednik Roosevelt odpoklical poslanika Wilsona iz Berlina.

Persekucije židov v Nemčiji je Welles imenoval zverinsko početje. Nacijska politika potiska civilizacijo nazaj v barbarstvo.

Welleseva odločna zavrnitev Hitlerjevega protesta je povzročila napetost med Ameriko in Nemčijo. Odnosaji so bili zrahljani, ko je Roosevelt pozval poslanika Wilsona domov, nakar je tudi Nemčija odpoklicala svojega poslanika iz Washingtona. Možnost je, da bo temu sporu sledil prelom odnosov med državama.

V razgovoru z Wellesom je Thomsen insistiral, da je razlika med kritikami v nacijskem tisku ameriških uradnikov in Ickesovim govorom, ker je Ickes član kabineta. Welles je odgovoril, da je nacijski tisk pod vladno kontrolo in uradni glas Hitlerjevega režima.

Anglija revidira zunanjo politiko

London, 25. dec. — Diplomatični krogi napovedujejo, da bo Chamberlainov obisk Rima v januarju končal politiko "pomirjenja diktatorjev". Premier

Eksekucija socialista v Nemčiji

Slučaj kaže nacijski
vpliv na Češkem

Zadnje vesti

LIMA, PERU. — Osmo panameriška konferenca bo danes formalno zaključena. Soglasna solidarnost dosežena vsaj na papirju.

PARIZ. — Francija ponovno zavrgla zahteve italijanskih fašistov; odklanja Hitlerja kot posredovalca.

HENDAYE. — Frankova božična ofenziva v teku v Kataloniji.

CHICAGO. — Prvi val hudega mraza v tej zimski sezoni je prihrumel s severozapada.

CHICAGO. — Prijavljenih je bilo čez 400 žrtv božičnega praznovanja po Združenih državah. Največ žrtv so pokosili avti, mnogo pa požari, ki so nastali vsled božičnih drevesc.

SCHENECTADY, N. Y. — Znanstvenica je iznašla nevidno steklo.

Fašistična ofenziva v Kataloniji

Lojalisti odbili naskoke na svoje pozicije

HENDAYE, FRANCJA, 26. dec. — Poročilo iz fašističnega vira se glasi, da so uporniške čete prodrele več milij v ofenzivi proti Barceloni, kjer je sedež španske ljudske vlade. V ljutih bitkah, ki trajajo že tri dni, so fašisti pretrgali lojalistično obrambno črto v dveh sektorjih, zasedli deset mest in vasi, ujeli veliko število vojakov in zasegli veliko količino orožja in bojnega materiala. Srdite bitke so v teku na ozemlju pri Trempu in ob reki Pallaresi.

Hendaye, Francija, 25. dec. — Barcelonska vlada poroča o fašistični ofenzivi v Kataloniji, v severovzhodnem delu lojalistične Španije. Uporniške čete so pod kritjem topniškega bombardiranja uprizorile več naskokov na lojalistično obrambno črto v sektorju Trempu, severozapadno od Barcelone, a so bile vržene nazaj z velikimi izgubami.

Lojalisti so pognali nazaj tudi fašistično kolono, ki je skušala prekorati reko Segro pri Leridu. Več divizij italijanske vojske sta v Maročanu se je moralo umakniti z utrjenih pozicij v gorovju Seros v teku lojalistične protiofenzive.

Iz Burgosa, kjer je sedež Francovega režima, prihajajo drugačna poročila. Eno pravi, da so se uporniške čete prodrele več milij daleč v svoji ofenzivi, neko drugo pa se glasi, da je bilo tisoč lojalistov ujetih in da so uporniki zasegli veliko količino orožja, municije in tankov.

izvaja to politiko od konference v Monakovem, na kateri sta se Anglija in Francija uklonili pred Hitlerjem in Mussolinijem in pristali na razkosanje češke republike. Kvarne posledice monakovskega "sporazuma" so se pokazale v pospešitvi oboroževanja. Angleško ljudstvo je razočarano, ker kapitulacija v Monakovem ni stabilizirala miru v Evropi, temveč izzvala nove konflikte.

Franco trebi špione iz svojih vrst

Anglija morda
revidira stališče
napram Španiji

London, 24. dec. — Ena najbolj dramatičnih povesti o špionazi, korupciji in zarotah v fašistični Španiji se razkriva zdaj, ko general Franco, vrhovni poveljnik uporniške armade, trebi špione in lojalistom naklonjene elemente na svojem ozemlju. V London dospela poročila pravijo, da je Francova policija aretirala več sto špiinov v zadnjih treh tednih.

Fašistična ofenziva, ki se je imela pričeti v prvih dneh decembra, je bila odložena, ker je bila barcelonska vlada pravčasno informirana o fašističnih načrtih. Neki Francov častnik je izročil načrte španski ljudski vladi glede ofenzive, ki se je imela pričeti pri Leridu. Ta častnik je potem pobegnil čez mejo.

Poročila, ki prihajajo v London iz fašistične Španije, pojasnjujejo več stvari. Njegove čete se puntajo, kar je posledica agitacije agentov barcelonske vlade. Med prebivalci na fašističnem ozemlju jih je mnogo, ki simpatizirajo z lojalisti. Na te se Franco ne more zanesti in tudi ne na svoje vojake, ki sovražijo Italijane, ki se borijo v fašistični armadi.

Španska situacija zahteva revizijo načrtov angleških konservativcev in politike Chamberlainove vlade. Ako bo London prišel do taključka, da Franco ne bo strmo glasil barcelonske vlade v bližnji bodočnosti, ker ima opraviti z močno opozicijo v lastnih vrstah, ne bo priznal prava bojevnika rebele. To bi bila kvarna poteza, ker bi potisnila Chamberlainovo vlado v zaganjo, ki bi bila lahko usodna za njo. Izgledi, da bodo lojalisti zmagali v civilni vojni, so danes večji kot kdaj prej.

Načrt vseameriške enotnosti sprejet

Zmaga argentinske
delegacije

Ogrska napovedala vojno židom

Židovske aktivnosti
v gospodarstvu
omejene

Budimpešta, 25. dec. — Ogrska se je lotila "rekevanja" židovskega problema, ki je predložila parlamentu v odobritev več protizidovskih ukrepov, da potisne žide iz ekonomskega in političnega življenja. Protizidovski program je bil predložen parlamentu potem, ko je vlada pojasnila svoje stališče napram židom.

"Ogrska se mora zavarovati proti židom doma in onim, ki lahko pridejo v deželo iz sosednjih držav," je izjavila vlada premierja Imredija. "To je še le začetek in nadaljnje odredbe bodo prišle pozneje."

Velika železniška nesreča v Rumuniji

Bukarešta, Rumunija, 26. dec. — Okrog 80 ljudi je izgubilo življenje in 150 je bilo ranjenih v koliziji dveh vlakov pri Kišenevu v Besarabiji. Oba vlaka sta bila natrpana s potniki, ki so se vozili domov na božične počitnice. Avtoritete so poslane posebne vlake s zdravniki in reševalnim moštvom na pozorišče nesreče.

MUSSOLINI RAZ- VELJAVIL POGOD- BO S FRANCIJO

Fašisti pripravljeni na
vojno

DALADIER DOBIL
ZAUPNICO

Pariz, 24. dec. — Italija je dala novo kľofuto Franciji, ko jo je informirala o razveljavitvi pogodb, ki sta jo sklenila Mussolini in Laval, bivši francoski premier, l. 1935. Pogodba se nanaša na reguliranje kolonialnih vprašanj v Afriki.

Francija je na podlagi tega dogovora odstopila Italiji velik kos teritorija v Libiji in francoski Somaliji, Italija pa je pristala na stopnjevalno redukcijo italijanskih državljanzov v Tunisiji. V tej francoski koloniji v severni Afriki živi 94.189 Italijanzov in 108.068 Francozov.

V Parizu sklepajo iz te akcije italijanskih fašistov, da hoče Mussolini dobiti večjo oblast v Sredozemlju na račun Francije. Slednja je že parkrat opozorila Rim, da ne bo odstopila niti ped svojega ozemlja Italiji.

Rim, 24. dec. — Italija pričakuje od Francije koncesije. Virginio Gayda, urednik Mussolinijevega lista Giornale D'Italia, svari Francijo, da bo Italija postavila silo proti sili, če bo Francija provocirala vojno, kajti Italija je pripravljena tudi na to.

Pariz, 24. dec. — Premier Daladier je včeraj izjavil, da politično zmago, ko je izalil v zbornici glasovanje o zaupnici. Za zaupnico je glasovalo 366 poslancev, proti pa 229. Zbornica je nato odobrila proračun v vaoti \$1.735.537.440, od katere bo šlo štiriisto milijonov dolarjev za oboroževanje.

Tri velike krize v prihodnjem letu

Napoved angleške
publikacije

London, 24. dec. — Tri velike mednarodne krize, toda ne vojne, bodo razburjale Evropo v prihodnjem letu. Tako se glasi napoved v Moorevem almanahu, v enem izmed dveh slovitih astroloških publikacij, ki izhajata v Angliji. Obe publikaciji napovedujeta bodoče dogodke iz kretanja zvezd.

Ta almanah se ponaša, da je točno napovedal avstrijsko krizo v tem letu. Prišla je, ko je Hitler okupiral Avstrijo v zadnjem marcu. Almanah vsebuje serijo napovedi dogodkov v prihodnjem letu. Glavne napovedi so:

Združene države se bodo zapletle v vojno z Japonsko v prihodnjem decembru.

Amerika bo imela velike delavske nemire. Amerika bo užívala ekonomski razmah.

Visok nemški uradnik (ime ni omenjeno) bo umorjen.

Hopkins imenovan za trgovinskega tajnika

Washington, D. C., 25. dec. — Predsednik Roosevelt je imenoval H. L. Hopkinsa, načelnika federalne rešilne administracije, za trgovinskega tajnika. Hopkins je nasledil Daniela C. Ropera, ki je predložil svojo resignacijo zadnji teden. Na Hopkinsovo mesto je Roosevelt postavil polkovnika F. C. Harringtona, glavnega inženirja v upravi WPA.

Domače vesti

Milwaukeeke novice

Milwaukee. — Pred nekaj dnevi je umrl slovenski mladenič William Koren, star 24 let in rojen v Ameriki. Zapuška krušno mater, brata, polbrata in dve polsestri. — Pred restavracijo rojakinje Helene Berce korakajo piketi unije AFL iz razloga, ker je Berce pretrgala pogodbo s to unijo in sklenila drugo pogodbo z unijo CIO. Dne 19. dec. je pa prišlo do pretepa med gosti in piketi pred gostilno. Predno je prišla policija, je bil piket Hans Lehte tako zdelan, da so ga odpeljali v bolnišnico, drugi so pa pobegnili. Unija AFL zdaj grozi s tožbo. — Dne 20. dec. je 27 milwaukeeških Slovencev in Hrvatov prešlo državljanske pravice.

Nov grob v Kansasu

Arma, Kans. — Tu je po petmesečni bolezni umrla Frances Kurent, stara 49 let in rojena v Radeči vasi pri St. Janžu. V Ameriki je bila približno 31 let in tu zapuška moža in tri odrasle hčere. Bila je članica društva 434 SNPJ.

Pionir umrl v La Sallu

La Salle, Ill. — Pred nekaj dnevi je tu umrl Math Resal, star 79 let in doma iz Tople pri Novem mestu na Dolenjskem. Zapuška žena in sina. Bil je star naseljenec.

Smrt mladeniča v New Yorku

New York. — Dne 19. dec. je v bolnišnici umrl William Cagran, star 26 let in rojen v Ameriki. Pokosila ga je jetilka, na kateri je bolehal leto dni. Zapuška stariša, dva brata in dve sestri.

Nov grob na zapadu

Hoquiam, Wash. — Zadnje dni je umrla Helena Budič, stara 50 let in rojena v Liču, menda v Istri. Tu zapuška moža, tri hčere in sestro.

Clevelandske vesti

Cleveland. — V bolnišnici je umrl Damjan Lužar, star 56 let in rojen v Veliki Zalmi pri Vianju gor. V Ameriki je bil 30 let in tu zapuška dva brata. — Dalje je v bolnišnici umrla Josipina Pujzdar, roj. Jarc, stara 62 let in doma iz Črne vasi pri Ljubljani. Bila je 18 let vdova in tu zapuška dva sinova in sestro, nekeje v Texasu pa brata. — John Fink je prejel iz Californije (mesto ni navedeno) žalostno vest, da je tamkaj umrl njegov brat Joe Fink, star 52 let in rojen v Meniški vasi pri Novem mestu. V Ameriki zapuška brata in dve sestri, v stari domovini pa mater in sestro v Mariboru.

Zadnja Stojadinovičeva akcija kaže, da se Italijani ne motijo. Dr. Anton Korosec, vodja slovenske klerikalne stranke in notranji minister, se je umaknil iz kabineta in na njegovo mesto je prišel Milan Atjmović, policijski načelnik v Beogradu.

L'Osservatore Romano, glasilo Vatikana, ki je dobro informirano o politični situaciji v Jugoslaviji, piše, da so volitve demonstrirale odpor Hrvatov in Slovencev proti vplivu avtoritativnih držav. Vatikanski list s tem v zvezi priporoča Jugoslaviji, naj ojači stike z zapadnimi državami.

Rusija ima 6500 bojnih letal

Italijanski list
objavil podatke

Rim, 24. dec. — Zračna sila sovjetske Rusije je v sredi tega leta vključevala 6500 bojnih letal drugega reda. Te informacije so bile objavljene v listu Le Forze Armate, italijanski publikaciji, ki se bavi izključno z militarističnimi zadevami. Vse podatke dobiva iz uradnih krogov.

Le Forze Armate sodi, da 50 odstotkov ruske oborožene sile v zraku tvorijo težki bombniki. Skupno število vojaških in potniških letal, ki jih je imela sovjetska Rusija pred šestimi meseci, je bilo 16.000. Od tistega časa se je število povečalo.

ITALIJA VABI JUGOSLAVIJO V SVOJ KROG

Rumunija za kooperacijo
med balkanskimi
državami

KOROSEC IZSTOPIL
IZ KABINETA

Curih, Švica, 24. dec. — Italija se trudi, da potegne Jugoslavijo in Ogrsko iz nacijskega kroga. Rumunija pa usmerja svojo zunanjo politiko v prilog onim, ki priporočajo tesnejšo kooperacijo med balkanskimi državami. Medtem, ko grof Ciano, italijanski zunanji minister, nadaljuje s svojimi aktivnostmi, da zbliža Jugoslavijo in Ogrsko, je jasno, da hoče predvsem zmanjšati nacijski vpliv v obeh državah.

Govorice se širijo, da Ciano pritiska na Ogrsko, naj izstopi iz Lige narodov in se pridruži italijansko-nemško-japonskemu protikomunističnemu paktu, da tako demonstrira svojo zvezo z osjo Rim-Berlin. Te govorice izvirajo iz italijanskih virov v Budimpešti, zato jim ne pripisujemo velike važnosti. Nobenega znamenja še ni, da bi Ogrska sledila nasvetom italijanskega ministra.

Rumunija je reorganizirala svoj kabinet. Nicholas Petrescu-Comnen, zunanji minister in zagovornik starega sistema zvez, je bil potisnjen iz vlade. Njegovo pozicijo je dobil Grigore Gafencu, bivši zunanji podminister v kabinetu premierja Titulescu. On je pred osemimi leti podpisal nenapadalni pakt s sovjetsko Rusijo, pozneje pa je postal urednik vplivnega rumunskega lista v Bukarešti. V svojih člankih je stalno priporočal tesnejše sodelovanje med malimi državami, zlasti pa med Jugoslavijo, Ogrsko in Bolgarijo. Poudarjal je, da morajo te kooperirati v interesu lastne zaštite in neodvisnosti.

Italijanska diplomacija posebej pozornost volilnemu izidu v Jugoslaviji. Pri splošnih volitvah, ki so se vršile 11. decembra, je zmagala stranka premierja Milana Stojadinovića, iz česar v Italiji sklepajo, da bo premier odločno nastopil proti hrvaški opoziciji in postavil fašistični režim.

Zadnja Stojadinovičeva akcija kaže, da se Italijani ne motijo. Dr. Anton Korosec, vodja slovenske klerikalne stranke in notranji minister, se je umaknil iz kabineta in na njegovo mesto je prišel Milan Atjmović, policijski načelnik v Beogradu.

L'Osservatore Romano, glasilo Vatikana, ki je dobro informirano o politični situaciji v Jugoslaviji, piše, da so volitve demonstrirale odpor Hrvatov in Slovencev proti vplivu avtoritativnih držav. Vatikanski list s tem v zvezi priporoča Jugoslaviji, naj ojači stike z zapadnimi državami.

Stojadinovič še vedno sedi na plotu in čaka rezultata razgovorov med Mussolinijem in angleškim premierjem Chamberlainom, ki pojde v Rim po novem letu. Odločil se še ni, kam bo skočil. Če bo videl, da se bodo zapadne velesile, predvsem Anglija in Francija, še nadalje umikale pred fašisti, se bo pridružil Italiji in Nemčiji.

Vojaško letalo se razbilo; sedem ubitih

Uniontown, Ala., 25. dec. — Vojaško letalo je v velikem viharju tresčilo na tla v bližini tega mesta in se razbilo. V letalu je bila posadka sedmih moških, ki so se val ubili.

